

Populacja lęgowa muchołówki małej *Ficedula parva* na Górnym Śląsku w latach 1988–2018

Breeding population of red-breasted flycatcher *Ficedula parva* in Upper Silesia in 1988–2018

DARIUSZ SZLAMA¹, ZBIGNIEW CHRUL², PIOTR PROFUS³

¹ 44–100 Gliwice, ul. Grottgera 19A/9
e-mail: dapp@poczta.onet.pl

² Nadleśnictwo Rudziniec
44–160 Rudziniec, ul. Leśna 7
e-mail: zbigniew.chrul@katowice.lasy.gov.pl

³ Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
31–120 Kraków, al. Adama Mickiewicza 33
e-mail: profus@iop.krakow.pl

Słowa kluczowe: *Ficedula parva parva*, śpiewające samce, Górny Śląsk, starodrzew bukowy.

Celem niniejszego opracowania jest rozpoznanie dawniejszego i aktualnego rozmieszczenia muchołówki małej *Ficedula parva* na Górnym Śląsku. W latach 1978–1987 na całym Śląsku znano jedynie 41 stanowisk tego gatunku, z których tylko osiem znajdowało się na Górnym Śląsku. Inwentaryzację przeprowadzono na powierzchni około 14 330 km².

Muchołówka mała jest migrantem dalekodystansowym i należy do gatunków najpóźniej przylatujących na lęgowiska. Pierwszy raz na Śląsku muchołówka mała została wykryta 25 maja 1837 roku, a na Górnym Śląsku – dopiero w maju 1884 roku, w lesie Obora koło Raciborza. W latach 1985–2000 na Górnym Śląsku zarejestrowano łącznie 47 par i śpiewających samców muchołówki małej skupionych na 27 stanowiskach, a w latach 2001–2010 wykazano obecność 30 par lęgowych i rewirów na 21 stanowiskach. W latach 2011–2018 zintensyfikowano poszukiwania muchołówki małej. Najczęściej i najliczniej rejestrowano ją wówczas w grądach rezerwatu przyrody „Łęczczok” koło Raciborza, który zasiedlało 6–7 par.

Censusy przeprowadzone w ciągu ostatnich 30 lat (1989–2018) pozwoliły wykryć łącznie 118–120 par lęgowych, rewirów lub/i śpiewających samców muchołówki małej na 67 stanowiskach. Większość z nich (100–101; ok. 84%) dotyczyła obszarów nizinnych (poniżej 300 m n.p.m.), a w Sudetach i Karpatach Zachodnich odnotowano łącznie 18–19 par (ok. 16%), z czego w Górach Opawskich 10–11 par i terytorialnych samców, a w północnej części Beskidu Śląskiego wykryto terytoria ośmiu samców.